

Biblioteka kresoznawcy za rok 2013

Niniejszy wykaz jest zestawieniem polskojęzycznych pozycji dotyczących tematyki kresowej, które zostały wydane w 2013 r.

Wydawnictwa źródłowe, zbiory dokumentów

- *Księga zapowiedzi łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1782-1826*, oprac. Maria Dębowska, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Lublin–Kolbuszowa 2013, *Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*, nr 26.
- *My nie bracia, my sąsiedzi. Polska perspektywa stosunków polsko-litewskich. Wybór tekstów i dokumentów*, zebr., oprac., wstępem i przyp. opatrzył Aleksander Srebrakowski, Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Wrocław 2013.
- *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1815-1819*, oprac. Maria Dębowska, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Lublin–Kolbuszowa 2013, *Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*, nr 25.

Wspomnienia, pamiętniki, relacje, reportaże

- Blicharski Czesław Eugeniusz, *W służbie mojej małej ojczyźnie Tarnopolem zwanej*, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, Księgarnia Akademicka, Kraków 2013, *Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego*, t. 40.
- Błażejewicz Lerch Anna, *Utracone kresowe gniazda*, Przemysław Stanisław Mikusiński, Lębork 2013.
- Bogucki Mikołaj, *Oczy ikony*, [oprac., il.] Stanisław Leon Popek, Wydawnictwo Norbertinum, Lublin 2013.
- Drohomirecki Romuald, *Losy*, Wydawnictwo Poligraf, Brzezina Łąka 2013.
- *Dzieci Kresów. 4*, [wybór i oprac.] Lucyna Kulińska, [Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo Wschodnich. Oddział], [Kędzierzyn-Koźle]–Kraków 2013.
- Gawecka Aldona, *Moje Wilno. Listy niewysłane*, Inicjatywa na Rzecz Rozwoju Kultury „Znad Willi”, nakł. aut., Warszawa 2013.

- Górniak Bogdan, *Z krainy słońca i cieni. Luźne obrazki z przeżyć mej młodości oraz z okresu sowieckiej niewoli*, I Am – Wydawnictwo i Edukacja, Cieszyń–Bielsko-Biała 2013.
- Jałowiecki Mieczysław, *Na skraju Imperium i inne wspomnienia*, [wybór i układ tekstu Michał Jałowiecki], wyd. 2, Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”, Warszawa 2013.
- Karłowicz Leon, *Ludobójcy i ludzie. Sąsiedzi*, Oficyna Wydawnicza Mireki, [Kraków] 2013.
- Kobyłański Władysław, *W szponach trzech wrogów. Przeciw UPA, Niemcom i Sowietom*, [red. historyczna i przypisy Grzegorz Korczyński], Oficyna Wydawnicza „Mireki”, Kraków 2013.
- Koprowski Marek A., *Wołyń. Epopeja polskich losów 1939-2013. Akt I*, Wydawnictwo Replika, Zakrzewo 2013.
- Koprowski Marek A., *Wołyń. Epopeja polskich losów 1939-2013. Akt II*, Wydawnictwo Replika, Zakrzewo 2013.
- Koprowski Marek A., *Wołyń. Epopeja polskich losów 1939-2013. Akt III*, Wydawnictwo Replika, Zakrzewo 2013.
- *Kresy – kraina dzieciństwa naszych ojców i dziadów. Świat, którego już nie ma. 18 kresowych opowieści czytelników „Gazety Lubuskiej”*, [red. Dariusz Chajewski, Szymon Kozi-ca], Gazeta Lubuska Media Regionalne. Oddział, Zielona Góra 2013.
- *Kresy, krajobraz serdeczny. Wspomnienia wypędzonych*, t. 1, [red.] Zbigniew Wawszczak, Wydawnictwo Carpathia, Rzeszów 2013.
- *Kresy, krajobraz serdeczny. Wspomnienia wypędzonych*, t. 2, [red.] Zbigniew Wawszczak, Wydawnictwo Carpathia, Rzeszów 2013.
- *Krzyż Wołynia 1943, cz. 2: Relacje (krąg kupowalecki)*, [oprac.] Krzysztof Gilewicz, [Nortbertinum], nakł. aut., Lublin 2013.
- Lewandowska-Kąkol Agnieszka, *Na skraju piekła. Opowiadania i reportaże z Kresów*, Fronda Pl, Warszawa 2013.
- Markuza Józef, Markuza Biruta, *Skąd Litwini wracali*, z jęz. lit. tł. Biruta Markuza, Wydawnictwo Iskry, Warszawa 2013.
- *My krzemieńczanie. Zbiór wspomnień*, red. Wiesław Nosowski, Koło Krzemieńczan w Towarzystwie Przyjaciół Warszawy, Warszawa 2013.
- Nowik Leokadia, *A ja to tak pamiętam. Z Kresów przez Sybir do Białegostoku*, wstęp Adam Cz. Dobroński, posł. Waldemar Smaszcz, Stowarzyszenie Rodzin Osadników Wojskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich, Warszawa 2013.
- Oliwa Apolinary, *Gdy poświęcano noże. Tragedia Wołynia. Już bez cenzury – wspomnienia wojenne*, Wydawnictwo Nowik, Opole 2013.
- Paluch Janusz M., *Wczoraj i dziś. Polacy na Kresach*, Małe Wydawnictwo, Kraków 2013, Biblioteka „Cracovia Leopoli”, t. 12.
- Pawłuszko Tadeusz, *Kresy, Syberia, Śląsk. Bez nienawiści*, Narodowa Oficyna Śląska, Zabrze 2013.
- Rafalska Kazimiera, *Przeżyłam łagry. Wspomnienia polskiej nauczycielki z Polesia*, Serafin, Kraków 2013.
- Rostworowska Teresa, *Za szlakiem mojego życia. Wspomnienia z lat 1876-1949*, do publ. przygot. Stanisław Jan Rostworowski, współpr. Barbara Rostworowska, Wydawnictwo Werset, Lublin 2013.
- Srokowski Stanisław, *Hnilcze. Prawda, pamięć i ból*, „Światowi” Izba Wydawnicza, Wrocław 2013.
- *Styczyńscy. Spod Wilna na Syberię*, Wydawnictwo Comandor, Warszawa [2013].

- Tarnowski Józef, Raszkowski Ross Raymond, *Wędrówka wśród cieni*, [przekł. Dawid Dorynek], Wydawnictwo „Bernardinum”, Pelpin 2013.
- Teluk Tomasz, *Dyneburg. Inflanty zmysłami reportera*, Fundacja Instytut Globalizacji, Gliwice 2013.
- Wawszczak Zbigniew, *Kresy, krajobraz serdeczny. Wspomnienia wypędzonych*, t. 1, Wydawnictwo Carpathia, Rzeszów 2013.
- Wawszczak Zbigniew, *Kresy, krajobraz serdeczny. Wspomnienia wypędzonych*, t. 2, Wydawnictwo Carpathia, Rzeszów 2013.
- Webersfeld Edward, *Teatr prowincjonalny w Galicji. Wspomnienia teatralne*, oprac. Maciej Dęboróg-Bylczyński, Oficyna Wydawnicza Teatru Małego, Gdańsk–Bydgoszcz 2013, *Pisma Edwarda Webersfelda*, 2.
- Woyniłłowicz Edward, *Wspomnienia 1847-1928*, cz. 1, wyd., wstęp Janusz Iwaszkiewicz, Wydawnictwo „Bernardinum”, Pelplin [2013].
- Zmitrowicz Jan, *Wspomnienia kapłana kresowego*, posł. Waldemar F. Wilczewski, Wydawnictwo św. Jerzego, Białystok 2013, *Białostockie Studia Historyczno-Kościelne*, t. 11.
- *Żyliśmy nadzieją. Wspomnienia*, [zespół red. Joanna Boćko et al.], Stowarzyszenie Pierwszych Osadników Ziemi Dolnoprzeskiej, Brzeg Dolny 2013.

Wywiady

- [Macedoński Adam], *Pod czerwoną okupacją. Adam Macedoński w rozmowie z Anną Zechenter*, Wydawnictwo AA, Kraków 2013.
- Zabużko Oksana, *Ukraiński palimpsest*, rozm. Iza Chruślińska, przedm. Adam Michnik, Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Wrocław 2013.

Poezja

- Dobrzyńska Maria, *Strofy z Nowogródka*, wyd. 2 popr., Wydawnictwo i Drukarnia Towarzystwa Słowaków w Polsce, Kraków 2013.
- Rayska-Surma Irena, *Poetka z kresów*, Wydawnictwo Edytor, Legnica 2013.
- Vital Voranau, *Wielkie Księstwo Białoruś*, przekł. z jęz. białorus. Monika Uranek, [obraz oraz graf. Uładzimira Bludnika], „Zeszyty Poetyckie”, Gniezno 2013.

Proza

- *Diabelskie wesele. Bajki z Polesia*, il. Magda Rolka, [zebr. Michał Federowski, przekł. i wstęp Aleksander Barszczewski], Zysk i S-ka, Poznań 2013.
- Skibińska-Podbielska Jadwiga, *Epopeja wołyńska 1913-1945*, wyd. 2 uzup., Norbertinum, Lublin 2013.

Inwentarze, katalogi i przewodniki archiwalne

- *Inwentarz Lwowskiej Bazyliki Metropolitalnej obrządku łacińskiego kaplic rezydencji arcybiskupów we Lwowie i Obroszynie XIX/XX wieku oraz jego losy po II wojnie światowej w Polsce*, oprac. i wyd. Józef Wołczański, Wydawnictwo Bł. Jakuba Strzemię Archidiecezji

Lwowskiej ob. łac. Oddział, Lwów–Kraków 2013, *Biblioteka Historyczna Archiwum Metropolii Lwowskiej Obrządku Łacińskiego w Krakowie. Seria A, Źródła i Materiały*, t. 15.

Opracowania i wydawnictwa popularne

- Bereza Tomasz, *Wokół Piskorowic. Przyczynek do dziejów konfliktu polsko-ukraińskiego na Zasaniu w latach 1939-1945*, Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Rzeszowie, Rzeszów 2013.
- Bieńkowska Irena, *Muzyka na dworze księcia Hieronima Floriana Radziwiłła*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013, *Studia et Dissertationes Instituti Musicologiae Universitatis Varsoviensis. Seria B*, t. 19.
- Bonusiak Andrzej, *Polacy w niepodległej Ukrainie. Analiza strukturalno-funkcjonalna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013.
- Boradyn Zygmunt, *Niemen – rzeka niezgody. Polsko-sowiecka wojna partyzancka na Nowogrodzcyźnie 1943-1944. Żołnierze wyklęci*, Oficyna Wydawnicza Rytm, Warszawa 2013.
- Brown Kate, *Kresy. Biografia krainy, której nie ma. Jak zniszczono wielokulturowe pogranicze*, tł. Aleksandra Czwojdrak, red. nauk. Andrzej A. Zięba, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, *Historiai*.
- Bumlauskas Alfredas, *Wielkie Księstwo Litewskie. Wspólna historia, podzielona pamięć*, tł. z lit. Alicja Malewska, Muzeum Historii Polski, Bellona, Warszawa 2013.
- Chomik Piotr, *Życie monastyczne w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI wieku*, Wydawnictwo Avalon T. Janowski, Kraków 2013.
- Chorowiec Oleg, *Herbarz szlachty wołyńskiej*, t. 2, Irena Chorowец, Radom 2013.
- Chytry Czesław, *Polski cmentarz w Równem*, Społeczny Komitet Pomocy Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. ap. Piotra i Pawła w Równem na Wołyniu, Janów Lubelski 2013.
- Ciechanowicz Jan, *Dobroczyńcy ludzkości (wybitni działacze medycyny pochodzący z ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego i Polski w krajach obcych)*, t. 1, Wydawnictwo „Kolumb”, Siemianowice Śląskie 2013.
- Ciechanowicz Jan, *Dobroczyńcy ludzkości (wybitni działacze medycyny pochodzący z ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego i Polski w krajach obcych)*, t. 2, Wydawnictwo „Kolumb”, Siemianowice Śląskie 2013.
- Ciechanowicz Jan, *Urok prowincjonalizmu (z dziejów sztuk pięknych na Kresach Wschodnich)*, Wydawnictwo „Kolumb”, Siemianowice Śląskie 2013.
- Cieślak Stanisław, *Działalność społeczno-kulturalna jezuitów galicyjskich w stowarzyszeniach katolickich 1856-1914*, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, *Studia i Materiały do Dziejów Jezuitów Polskich*, t. 23.
- Cywiński Bohdan, *Obok Orła znak Pogoni. Wokół powstania styczniowego na Litwie i Białorusi*, Wydawnictwo Arcana, Kraków 2013, *Arkana Historii*.
- Czerniecka-Haberko Anna, *Unie polsko-litewskie w historiografii polskiej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013.
- Dąbrowski Grzegorz, *Prosta etnografia Wileńszczyzny*, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej, Wrocław 2013.
- Derdej Piotr, *Brześć 1939*, Wydawnictwo Antyk Marcin Dybowski, Komorów [2013].

- Domagalski Stanisław, *Lwowska mowa bałakowa*, Bollinari Publishing House, Warszawa 2013.
- Drąg Katarzyna, *W galicyjskim tyglu etnicznym, narodowym i społecznym (Kajetan Abgarowicz-Abgar Sołtan)*, Collegium Columbinum, Kraków 2013, *Biblioteka Tradycji. Seria 2*, nr 124.
- Duda Jadwiga, *186 spotkanie z cyklu „Wieliczka – Wieliczanie” pt. „W 70. rocznicę ukraińskiego ludobójstwa Polaków na kresach wschodnich RP (1943-2013) – wieliczenie z Kresów”*, Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wieliczce, Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wieliczki”, Poligraficzna Spółka Cywilna „KMK”, Wieliczka 2013, *Biblioteczka Wielicka*, z. 131.
- Dzieduszycka-Machnik Anna, *Sokołów koło Stryja. Miasteczko, którego już nie ma*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2013.
- Falkowska Joanna, *Mysł wychowania narodowego w Galicji okresu autonomii. Twórcy i idee*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013, *Biblioteka Historii Edukacji*, t. 3.
- Fuksiewicz Aleksander, Kucharczyk Jacek, Łada Agnieszka, *Obok siebie. Wzajemne postrzeganie się Polaków i Litwinów*, Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2013.
- Gawin Tadeusz, *O bycie Polakiem. Polacy w Białoruskiej Socjalistycznej Republice Sowieckiej 1944-1991*, Wydawnictwo Prawo i Partnerstwo, Grodno–Białystok 2013.
- Górski Artur, *Podolacy. Obóz polityczny i jego liderzy*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013.
- Grabowska Barbara, *Poczucie tożsamości młodzieży uczącej się w szkołach z polskim językiem nauczania na Białorusi, Ukrainie i w Republice Czeskiej – studium porównawcze*, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Katowice–Toruń 2013.
- Grzelak Czesław, *Płonące Kresy. Wilno–Grodno–Kodziowce 1939. Bitwa z Armią Czerwoną na północno-wschodnich terenach Rzeczypospolitej*, Bellona, Warszawa 2013, *Historia – Bellona*.
- Halecki Oskar, *Dzieje Unii Jagiellońskiej*, t. 1: *W wiekach średnich*, oprac. Katarzyna Błachowska Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2013, *Klasyki Historiografii Warszawskiej*.
- Halecki Oskar, *Dzieje Unii Jagiellońskiej*, t. 2: *W XVI wieku*, oprac. Katarzyna Błachowska Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2013, *Klasyki Historiografii Warszawskiej*.
- Hud Bohdan, *Ukraińcy i Polacy na Naddnieprzu, Wołyniu i w Galicji Wschodniej w XIX i w pierwszej połowie XX wieku. Zarys historii konfliktów społeczno-etnicznych*, przekł. Anna Korzeniowska-Bihun, Mariya Hud, Pracownia Wydawnicza, Zalesie Górne 2013.
- Huk Bogdan, *Ukraina. Polskie jądło ciemności*, Stowarzyszenie Ukraińskie Dziedzictwo, Przemysł 2013.
- Jackiewicz Mieczysław, *Wilno w XX wieku. Ludzie i wydarzenia*, Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Bydgoszcz 2013, *Biblioteka Wileńskich Rozmaitości. Seria B*, nr 79.
- Jackiewicz Mieczysław, *Wilno znane i nieznanie. Czasy i ludzie*, Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Bydgoszcz 2013, *Biblioteka Wileńskich Rozmaitości. Seria B*, nr 78.
- Jakubczyk Anna, *„Rodzina Józefówki” w Żytomierzu*, Instytut Badań Kościelnych w Łucku, Ośrodek „Wołanie z Wołynia”, Ostróg–Biały Dunajec 2013, *Biblioteka „Wołania z Wołynia”*, t. 80.

- Jankowska-Marzec Agnieszka, *Między etnografią a sztuką. Mitologizacja Huculów i Huculszczyzny w kulturze polskiej XIX i XX wieku*, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, Kraków 2013, *Ars Vetus et Nova*, t. 37.
- Jarmusik Edmund, *Kościół katolicki na Białorusi 1939-1991. Od zniszczenia do odrodzenia*, tł. Honorata Szubielska, Wydawnictwo Avalon T. Janowski, Kraków 2013.
- Jastrzębski Stanisław, *Historyczne aspekty ludobójstwa dokonanego na ludności polskiej Kresów Południowo-Wschodnich i Wołynia w świetle wydarzeń politycznych XX wieku*, Agencja Artystyczna Para, Katowice 2013.
- Jaworski Franciszek, *O szarym Lwowie*, [wstęp Nina Taylor-Terlecka], Wydawnictwo Most, Warszawa 2013.
- Jedynak Marek, Königsberg Wojciech, Mróz Szczepan, *Pułkownik Jan Piwnik „Ponury”*, Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2013.
- Jurkiewicz Jan, *Od Palemona do Giedymina. Wczesnonowożytne wyobrażenia o początkach Litwy*, cz. 1: *W kręgu latopisów litewskich*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2013, *Historia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, nr 221.
- Kania Leszek, *Wilno 1944*, Bellona, Warszawa 2013, *Historyczne Bitwy*.
- Kardaszewicz Stanisław, *Dzieje dawniejsze miasta Ostroga. Materyały do historii Wołynia*, przedm. Aleksander Jabłonowski, życiorysem autora Henryk Mościcki, Instytut Badań Kościelnych w Łucku, Ośrodek „Wołanie z Wołynia”, Ostróg–Biały Dunajec 2013, *Biblioteka „Wołanie z Wołynia”*, t. 82.
- Karwowska Halina, *Między Koroną a Litwą. Założenie rezydencjonalne Sapiechów w Dubnie*, [oprac. historyczne Zbigniew Romaniuk], Muzeum Podlaskie, Białystok 2013.
- Kawęcki Krzysztof, *Polacy na Wileńszczyźnie 1990-2012*, Europejskie Centrum Analiz Geopolitycznych, Warszawa 2013, *Biblioteka Europejskiego Centrum Analiz Geopolitycznych*, t. 4.
- Komoński Ernest, *W obronie przed Ukraińcami. Działania Polaków na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w latach 1943-1944 wobec polityki eksterminacyjnej nacjonalistów ukraińskich*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013.
- Konieczna Diana, *Ustrój i funkcjonowanie sejmiku brzeskolitewskiego w latach 1565-1763*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013.
- Koper Sławomir, *Dwudziestolecie międzywojenne*, t. 9: Warszawa, Lwów, Wilno, Edipresse Polska, Bellona, Warszawa 2013.
- Koper Sławomir, *Dwudziestolecie międzywojenne*, t. 13: Wileńszczyzna, Polesie, Edipresse Polska, Bellona, Warszawa 2013.
- Koper Sławomir, *Dwudziestolecie międzywojenne*, t. 18: Kresy południowo-wschodnie, Edipresse Polska, Bellona, Warszawa 2013.
- Koprowski Marek A., *Wołyń. 27 Wołyńska Dywizja Piechoty Armii Krajowej*, Wydawnictwo Replika, Zakrzewo 2013.
- Kowalczyk Jerzy Michał, *Państwowe Gimnazjum Akademickie we Lwowie (lata 1779-1926)*, cz. 1: *Lata 1779-1876/77*, wyd. 2. popr. i poszerz., Kraków 2013, *Historia szkolnictwa, oświaty i wychowania na ziemiach odłączonych II Rzeczypospolitej – Kresach Południowo-Wschodnich*, t. 10.
- Kowalczyk Jerzy Michał, *Państwowe Gimnazjum Akademickie we Lwowie (lata 1779-1926)*, cz. 2: *Lata 1877/78-1926*, wyd. 2. popr. i poszerz., Kraków 2013, *Historia szkolnictwa, oświaty i wychowania na ziemiach odłączonych II Rzeczypospolitej – Kresach Południowo-Wschodnich*, t. 10.

- Kowalczuk Jerzy Michał, *Politechnika Lwowska (1872-1938/39)*, cz. 1: *Lata: 1872/73-1918/19*, nakł. aut., Kraków 2013, *Historia szkolnictwa, oświaty i wychowania na ziemiach odłączonych II Rzeczypospolitej – Kresach Południowo-Wschodnich*, t. 11.
- Kowalczuk Jerzy Michał, *Politechnika Lwowska (1872-1938/39)*, cz. 2: *Lata: 1919/20-1933/34*, nakł. aut., Kraków 2013, *Historia szkolnictwa, oświaty i wychowania na ziemiach odłączonych II Rzeczypospolitej – Kresach Południowo-Wschodnich*, t. 11.
- Kowalczuk Jerzy Michał, *Politechnika Lwowska (1872-1938/39)*, cz. 3: *Lata: 1934/35-1938/39. Aneksy i suplementy*, nakł. aut., Kraków 2013, *Historia szkolnictwa, oświaty i wychowania na ziemiach odłączonych II Rzeczypospolitej – Kresach Południowo-Wschodnich*, t. 11.
- Kowalewski Jerzy, *Jak uczyć języka polskiego i kultury polskiej na Ukrainie*, Jaskulski Zbigniew, Zakład Usług Poligraficznych Drukarnia, Kraków–Krosno–[Sanok] 2013.
- Kozak Szczepan, *Kobieta na prowincji galicyjskiej w świetle akt notarialnych 1871-1914. Studium historyczno-źródłoznawcze*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013.
- Kuczyński Mieczysław, *Nie dane im było. Wołyń z oddali*, Wydawnictwo Serafin, Wydawnictwo Bonami, Kraków–Poznań 2013.
- Kudela-Świątek Wiktoria, *Odpamiętane. O historii mówionej na przykładzie narracji kazachstańskich Polaków o represjach na tle narodowościowym i religijnym*, Universitas, Kraków 2013.
- Kuśnierz Robert, *W świecie stalinowskich zbrodni. Ukraina w latach czystek i terroru (1934-1938) w obserwacjach i analizach MSZ oraz wywiadu wojskowego Drugiej Rzeczypospolitej*, Wydawnictwo APSL, Słupsk 2013.
- Lesisz Ewelina, *Huculszczyzna – w kręgu mitów polskich na przełomie XIX i XX wieku*, nakł. Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013, *Doświadczenie Europy Środkowo-Wschodniej w Kulturze Modernizmu*, t. 2.
- Łopatecki Karol, *Organizacja, prawo i dyscyplina w polskim i litewskim pospolitym ruszeniu (do połowy XVII wieku)*, Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy, Białystok 2013, *Dissertationes*, t. 3.
- Maresz Barbara, *Józef Chmieliński. Lwowski aktor, malarz i rzeźbiarz*, Biblioteka Śląska, Katowice 2013, *Folia Scientica Bibliothecae Silesianae*, vol. 14.
- Matwijów Maciej, *Mieczysław Gębarowicz (1893-1984). Uczony i opiekun narodowych dóbr kultury*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013.
- Meissner Andrzej, Meissner-Łozińska Justyna, *Szkice z dziejów myśli pedagogicznej w zaborze austriackim 1772-1918*, Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2013, *Monografie Wydziału Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie*.
- Mikołajczak Stanisław, *Polacy na Białorusi w latach 1987-2008. Funkcjonowanie organizacji mniejszości polskiej w systemie politycznym*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, Poznań 2013.
- Minakowski Marek Jerzy, *Elita raska. Województwo raskie z ziemią chełmską i województwem bełskim*, Dr Minakowski, Kraków 2013, *Elita Rzeczypospolitej / Marek Jerzy Minakowski*, t. 12.
- Minakowski Marek Jerzy, *Elita żmudzka i nadniemeńska. Księstwo żmudzkie i województwo trockie (z Kownem, Grodnem i Suwalszczyzną)*, Dr Minakowski, Kraków 2013, *Elita Rzeczypospolitej / Marek Jerzy Minakowski*, t. 11.

- Monolati Iwan, *Viribus Unitis? Dylematy (współ)istnienia narodów Galicji habsburskiej*, Ingvarr, Lublin–Warszawa 2013.
- Motyka Grzegorz, *Cień Kłyma Sawura. Polsko-ukraiński konflikt pamięci*, Wydawnictwo Oskar, Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk 2013.
- Motyka Grzegorz, *W kręgu „Łun w Bieszczadach”. Szkice z najnowszej historii polskich Bieszczad*, wyd. 2, Oficyna Wydawnicza Rytm, Warszawa [2013].
- Mroczkowski Józef, *Obserwator. Pogranicze polsko-ukraińskie w krwawych latach 1939-1947. Pożogi, ucieczki, przesiedlenia, echa Wołynia*, [red. Aleksandra Janiszewska], Ośrodek Karta, Dom Wydawniczy PWN, Warszawa 2013.
- Narkowicz Liliana, *Muzealnicy i kolekcjonerzy. Zbiory rodziny Tyszkiewiczów i ich rola w zaborze rosyjskim*, Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Wrocław 2013.
- Nicieja Stanisław Sławomir, *Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych*, t. 2: *Uzdrowiska i lotniska kresowe: Truskawiec, Jaremcze, Worochta, Skole, Morszyn*, Wydawnictwo MS, Opole 2013.
- Nicieja Stanisław Sławomir, *Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych*, t. 3: *Zaleszczyki, Kosów, Chodorów, Kałusz oraz Abacja*, Wydawnictwo MS, Opole 2013.
- Nicieja Stanisław Sławomir, *Lwów. Miasto zatartych granic*, Wydawnictwo Libra, Rzeszów 2013.
- Odziemkowski Janusz, *Żebyśmy wolną Ojczyznę mieli... Dywizja Litewsko-Białoruska Wojska Polskiego. Listopad 1918 – czerwiec 1919 r.*, Bikstudio Krzysztof Marek Szwaczka, Brzeście 2013.
- Olszański Tadeusz Andrzej, *Kresy zachodnie. Miejsce Galicji Wschodniej i Wołynia w państwie ukraińskim*, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, Warszawa 2013, *Prace OSW*, nr 43.
- Olszański Tadeusz Andrzej, *Miejsce UPA w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej. Dylematy polityki historycznej Ukrainy*, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, Warszawa 2013, *Punkt Widzenia – Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia*, nr 35.
- Ostrowski Bogumił, *Białoruskie gwary Grodzieńszczyzny. Wybrane zagadnienia*, Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków 2013, *Prace Instytutu Języka Polskiego*, t. 140.
- Partacz Czesław, *Razem czy przeciw sobie. Studia z przeszłości Polaków i Ukraińców (Rusinów i Haliczan)*, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 2013, *Monografie – Politechnika Koszalińska*.
- Paszenda Jerzy SJ, *Budowle jezuickie w Polsce XVI-XVIII w.*, t. 5, red. Andrzej Betlej, Ludwik Grzebień, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013.
- Pawluczuk Urszula, *Ławra Poczajowska. Pod opieką Matki Bożej i św. Hioba*, Libra s.c. Wydawnictwo i Drukarnia, Białystok 2013.
- Pisuliński Jan, *Nie tylko Petlura. Kwestia ukraińska w polskiej polityce zagranicznej w latach 1918-1923*, wyd. 2, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013.
- Piotrowski Wojciech, *Słownik elit dawnych ziem wschodnich Rzeczypospolitej*, t. 4: *Sp-Ż, Uzupełnienia tomów 1-3*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013.
- Podolecki Feliks, *Lwowska Dyrekcja Poczty i Telegrafów. Placówki pocztowe czynne w latach 1918-1939*, Namisławia Tadeusz Wincewicz i S-ka, Namysłów 2013.
- Poliszczuk Wiktor, *Potępić UPA!*, [wstęp Jan Niewiński], wyd. 2 popr., Capital, Warszawa 2013.

- Potocki Andrzej, *Zaginiony świat bieszczadzkiego kresu. Bojkowie, Żydzi, Polacy, Niemcy i Cyganie, Carpathia*, Rzeszów 2013.
- Riedl Tadeusz, *O Lwowie i lwowskim piśmiennictwie*, Wydawnictwo Bernardinum, Pelplin 2013.
- Rogowicz Marek, *Bitwa pod Zbarażem 1649*, Wydawnictwo Napoleon V, Oświęcim 2013.
- Romański Romuald, *Wojny kozackie. Od Zbaraża do ugody w Perejaślawiu*, Bellona, Warszawa 2013.
- Sanojca Karol, *Relacje polsko-ukraińskie w szkolnictwie państwowym południowo-wschodnich województw Drugiej Rzeczypospolitej*, Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”, Kraków 2013, *Studia z Historii XX Wieku*, t. 17.
- Sarnowski Robert Paweł, *U Matki Bożej Różańcowej w Raduniu na Ziemi Nowogródzkiej. 80-lecie budowy i konsekracji kościoła parafialnego*, nakł. aut., Raduń–[Warszawa] 2013.
- Sicińska Katarzyna, *Polszczyzna południowokresowa XVII i XVIII wieku (na podstawie epistolografii)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.
- Skrzypczak Andrzej, *Ruch wydawniczy we Lwowie w latach 1929-1939*, wyd. 2, Biblioteka Analiz, Warszawa 2013.
- Smalewski Jan Stanisław, *Pod komendą „Łupaszkę”*, Oficyna Wydawnicza Mireki, [Kraków] 2013.
- Smalewski Jan Stanisław, *U boku „Łupaszkę”*, Oficyna Wydawnicza Mireki, [Kraków] 2013.
- Solak Andrzej, *Kresy w płomieniach 1908-1957*, Wydawnictwo eSPe, Kraków 2013.
- Sołtys Karolina, *Józef Ignacy Kraszewski jako historyk. Naukowy fundament wykładu dziejów Litwy w monografii Wilna*, Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2013.
- Stępniewska-Holzer Barbara, *Żydzi na Białorusi. Studium z dziejów strefy osiedlenia w pierwszej połowie XIX w.*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013.
- Stoczewska Barbara, *Ukraina i Ukraińcy w polskiej myśli politycznej. Od końca XIX wieku do wybuchu II wojny światowej*, Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne – Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2013.
- Straczuk Justyna, *Cmentarz i stół. Pogranicze prawosławno-katolickie w Polsce i na Białorusi*, wyd. 2, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013, *Res Humanae – Wydawnictwo Naukowe UMK*.
- Stryjek Tomasz, *Ukraińska idea narodowa okresu międzywojennego*, wyd. 2, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013.
- Surgailis Gintautas, *Uchodźcy wojenni i polscy żołnierze internowani na Litwie w czasie II wojny światowej*, [tł. Ona Vaičiulytė-Romančuk], Instytut Wydawniczy Erica, Wydawnictwo Tetragon, [Warszawa] 2013.
- Szczesniak Antoni B., Szota Wiesław Z., *Wojna polska z UPA. Droga do nikąd*, Bellona, Warszawa 2013.
- Szymczak Damian, *Galicyjska „ambasada” w Wiedniu. Dzieje ministerstwa dla Galicji 1871-1918*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2013.
- Szymczyna Arkadiusz, Maler Katarzyna, *Głubczyccy kresowianie*, Pozytyw Szymon Poczyszek, Głubczyce 2013.
- Śleszyński Wojciech, *Kresy Wschodnie czyli Białoruś Zachodnia. Historia, współczesność, pamięć*, Wydawnictwo LTW, Łomianki 2013.
- Świątek Adam, *„Lach serdeczny”. Jan Matejko a Rusini*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013.

- Toczek Alfred, *Lwowskie środowisko historyczne i jego wkład w kulturę książki i prasy (1880-1918)*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2013, *Prace Monograficzne – Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*, nr 638.
- Ursulenko Anna, *Folklor a kształtowanie się ukraińskiej tożsamości narodowo-kulturowej. Na materiale publicystyki społeczno-kulturowej z lat 1991-2004*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2013.
- Waligóra Jacek, *Zapomniana zbrodnia w Dobromilu-Salinie*, Wydawnictwo Nemrod, Kraków 2013.
- Wiatrowycz Wołodmyr, *Druga wojna polsko-ukraińska 1942-1947*, z ukr. przeł. Mirosław Iwanek, Archiwum Ukraińskie & MAG, Warszawa 2013.
- Wieliczka-Szarek Joanna, *Wołyń we krwi 1943*, Wydawnictwo AA, Kraków 2013.
- Włodarkiewicz Wojciech, *Przed zagładą. Społeczeństwo Wołynia i Małopolski Wschodniej wobec państwa polskiego (1935-1939)*, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa 2013.
- Wysłouch Seweryn, *Stosunki narodowościowe na terenie województw wschodnich (Wilno 1939/40)*, [red. nauk. Mikołaj Iwanow], Studium Europy Wschodniej. Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2013, *Bibliotheca Europae Orientalis*, t. 42, *Bibliotheca Europae Orientalis. Fontes*, t. 3.
- Wyszczelski Lech, *Wojna o polskie Kresy 1918-1921. Walki z czerwoną Rosją, Ukraińcami i Litwinami*, Bellona, Warszawa 2013, *Historia – Bellona*.
- Zajączkowski Janusz, *Trudne sąsiedztwa. Polska i Ukraina a Rosja i Niemcy*, t. 3: *Druga wojna światowa*, Wydawnictwo Werset, Lublin 2013.
- Zakrzewski Andrzej B., *Wielkie Księstwo Litewskie (XVI-XVIII w.). Prawo, ustrój, społeczeństwo*, Campidoglio, Warszawa 2013.
- Zamoyski Grzegorz, „*Pracuj i oszczędzaj*”. *Kasy oszczędności w Galicji w latach 1844-1914*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2013.
- Żarski Józef, *Dziurków. Ziemia ojców naszych*, Miejska Biblioteka Publiczna, Kostrzyn nad Odrą 2013.
- Żurek Stanisław, *Ludobójstwo nacjonalistów ukraińskich dokonane na Polakach w Polsce południowo-wschodniej w latach 1939-1948*, wstęp Norbert Tomczyk, Wydawnictwo „Nortom”, Wrocław 2013.

Studia zbiorowe i materiały konferencyjne

- *160 lat duszpasterstwa rzymskokatolickiego w Storożyńcu (Bukowina) 1853-2013. 20 lat posługi Księża Misjonarzy na Bukowinie Ukraińskiej 1993-2013*, [red. Edward Łojek], Wydawnictwo Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy, Kraków-Storożyniec 2013.
- *Cmentarz bernardyński w Wilnie 1810-2010*, [układ ed. Vida Girininkienė, zespół red. Rimantas Miknys [et. al.], przekład na jęz. pol. Eduardas Piurko, Irena Fedorowicz, Regina Jakubėnas], Versus Aureus, Vilnius 2013.
- *Dziedzictwo Kresów. Przeszłość i teraźniejszość*, red. Irena Kozimala, Anna Królikowska, Beata Topij-Stempińska, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013.
- *Dzisiejsze Polesie*, red. Wojciech Lipiński, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2013, *Studia Ethnologica*.

- *Galicja a powstanie styczniowe*, red. Mariola Hoszowska, Agnieszka Kawalec, Leonid Zaszkilniak, Wydawnictwo DiG, Warszawa–Rzeszów 2013.
- *Galicyskie drogi i bezdroża. Studium infrastruktury, organizacji i kultury podróżowania. Praca zbiorowa*, red. Jolanta Kamińska-Kwak, [Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego], Rzeszów 2013.
- *Historia, mentalność, tożsamość. Rosja i Europa Zachodnia w polskiej i ukraińskiej historiografii XIX i XX wieku*, red. Eugeniusz Koko, Magdalena Nowak, Leonid Zaszkilniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2013.
- *Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa nowogródzkiego*, t. 3: *Miasto Słonim*, red. nauk. Maria Kałamajska-Saeed, Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, Kraków 2013, *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, cz. 2.
- *Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego*, t. 21: *Katedra łacińska we Lwowie*, red. nauk. Jan K. Ostrowski, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2013, *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, cz. 1.
- *Kresowanie na świecie*, red. nauk. Maria Kalczyńska, Krystyna Rostocka, Adam Wierciński, Polonia-Kresy Towarzystwo Naukowo-Społeczno-Kulturalne, Wydawnictwo Instytut Śląski, Opole 2013.
- *Oświata na ziemiach polskich pod zaborami wobec wyzwań cywilizacyjnych*, red. Andrzej Meissner, Jerzy Potoczny, Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2013, *Monografie Wydziału Pedagogiki i Psychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie*.
- *Po unii – sejmiki szlacheckie w Rzeczypospolitej XVI-XVIII wieku*, red. nauk. Henryk Lulewicz, Marek Wagner, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, Siedlce 2013.
- *Polska Wschodnia i orientalizm*, red. nauk. Tomasz Zarycki, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2013.
- *Przeszłość i teraźniejszość edukacji na Kresach. Zbiór studiów z języka i kultury*, red. Anna Burzyńska-Kamieniecka, Małgorzata Misiak, Jan Kamieniecki, Gajt Wydawnictwo 1991, Wrocław 2013.
- *Razem czy osobno? Dwadzieścia lat stosunków polsko-ukraińskich*, red. nauk. Oleg Boryniak, Marta Walak, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Iwano-Frankiwsz–Piotrków Trybunalski 2013.
- *Ruchy religijne na Wołyniu w XVI i w XVII wieku*, red. Andrzej Gil, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
- *Schodnica, Majdan, Urycz w zachowanych źródłach i okrucach wspomnień. Praca zbiorowa*, red. Jan Rybotycki, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Drohobyckiej, Wrocław 2013.
- *Słowiańskie wyspy językowe i kulturowe*, red. Ewa Nowicka, Michał Głuszkowski, Eikon Studio, Toruń 2013.
- *Sztuka sakralna pogranicza. Materiały z konferencji naukowej I Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Sakralnej Pogranicza, Przemyśl 26-28.08.2011*, t. 1, red. Zofia Bator, Markijan Filewicz, Towarzystwo Miłośników Sztuki Sakralnej, Przemyśl 2013.
- *Ukraina i Białoruś. Przeszłość i współczesność ziem między Rzeczypospolitą a Rosją*, red. nauk. Waldemar Paruch, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2013, *Wprowadzenie do Studiów Wschodnioeuropejskich*, t. 2.

- *Znani i nieznani dziewiętnastowiecznego Lwowa. Studia i materiały*, t. 3, red. Lidia Michalska-Bracha, Małgorzata Przeniosło, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2013.

Katalogi wystaw i publikacje muzealne

- Downar-Dukowicz Maciej, Śliwiński Jan, *Zbroje z pałacu w Podhorcach*, [tł. na j. ang. Małgorzata Kopyra, Marta Potiuk, Paulina Liedtke, tł. na j. ukr. Mirosław Lebedź], Wydawnictwo św. Jerzego, Poznań 2013.
- Smaza Janusz, *Świątynie Kresów. Konserwacja, restauracja. Katalog wystawy w Centrum Informacji im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Warszawa, lipiec 2013*, Wydawnictwo Terra Nova, Warszawa 2013.

Albumy

- *Huculszczyzna na dawnej pocztówce i fotografii*, wstęp Andrzej Karczmazewski, tekst Włodzimierz Szuchiewicz, Libra PL, Rzeszów 2013.
- Koprowski Marek A., *Lwów. Historia – ludzie – tradycje*, Wydawnictwo SBM, Warszawa 2013.
- Koprowski Marek A., *Wilno. Historia – ludzie – tradycje*, Wydawnictwo SBM, Warszawa 2013.
- *Kresy. Historia, ludzie, tradycje*, Wydawnictwo SBM, Warszawa 2013.
- *Kresy w starej fotografii. Zbiory Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie*, [wstęp Janusz Majewski, koncepcja, oprac., wybór fot. Magdalena Skrejko, Andrzej Rybicki], Wydawnictwo Bosz, Olszanica–Lesko 2013.
- Kucharska Jolanta B., *Przedwojenne Wilno. Najpiękniejsze fotografie*, Wydawnictwo RM, Warszawa 2013.
- *Lwów i województwo lwowskie*, [tekst Tadeusz Szydłowski, objaśn. fot. Antoni Karczewski], wyd. 2 popr. i uzupełn., Libra PL, Rzeszów 2013.
- Osip-Pokrywka Magda, Osip-Pokrywka Mirek, *Kresy*, Dom Wydawniczy PWN, Warszawa 2013, *Klub Miłośników Książki*.
- Słoniowska Żanna, *Przedwojenne Lwów. Najpiękniejsze fotografie*, Wydawnictwo RM, Warszawa 2013.
- *Sztuka na dawnych Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej. Fotografie z XIX wieku*, red. Wojciech Walanus, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, Kraków 2013, *Skarby Fototeki Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego*, t. 2.
- Wielocha Andrzej, *Przedwojenne Bieszczady, Gorgany i Czarnohora. Najpiękniejsze fotografie*, Wydawnictwo RM, Warszawa 2013.
- *Ziemia nadniemeńska Elizy Orzeszkowej*, zdj. Elżbieta Dziuk, wstęp, wybór i oprac. tekstu Wanda Renikowa, wyd. 2, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2013.

Przewodniki, literatura krajoznawcza

- Bońkowski Jan, *Brązowym szlakiem przez Białoruś*, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, Łomża 2013.
- Czarnowski Jakub, *Kresy. Przewodnik. Litwa, Białoruś, Ukraina*, Przedsiębiorstwo Handlowo-Wydawnicze Arystoteles Marek Matusiak, Warszawa [2013].
- Krajewski Józef, *Wilno i okolice. Przewodnik*, Oficyna Wydawnicza „Rewasz”, Pruszków–Piastów 2013.
- Kunzek Tomasz, *Przewodnik po województwie tarnopolskim z mapą*, Wydawnictwo Libra PL, Rzeszów 2013.
- Mikiłowska Dorota, *Śladami Jagiellonów*, [zdj. Michał Jaszewski et al.], Wydawnictwo MS, Opole 2013.
- Orłowicz Mieczysław, *Ilustrowany przewodnik po Lwowie*, wyd. 2 rozsz., Libra PL, Rzeszów 2013.
- Osip-Pokrywka Magda, Osip-Pokrywka Mirek, *Polskie ślady na Ukrainie. Przewodnik*, Wydawnictwo Bosz, Olszanica–Lesko 2013.
- *Przewodnik po Katedrze obrządku łacińskiego we Lwowie*, [zdj. Jan Hałas], Nova Sandec, [Nowy Sącz 2013].
- Rąkowski Grzegorz, *Ukraińskie Karpaty i Podkarpacie*, t. 1: *Część zachodnia*, Oficyna Wydawnicza „Rewasz”, Pruszków–Piastów 2013, *Przewodnik krajoznawczo-historyczny po Ukrainie Zachodniej*, cz. 5.
- Venclova Tomas, *Wilno. Przewodnik biograficzny*, przeł. Beata Piasecka, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2013.

Mapy i plany miast

- *Czarnohora. Mapa turystyczno-nazewnicza. Skala 1:50 000*, red. i oprac. kartogr. Wojciech Krukar, Mateusz Troll, wyd. 2 rozsz. i zakt., Wydawnictwo „Ruthenus” Rafał Bariski, Krosno 2013.
- *Punsko savivaldybės ir Lazdijų rajono savivaldybės žemėlapis / Mapa gminy Puńsk i Samorządu rejonu Łódzkie / Punsik municipality and Lazdijai district municipality map*, [Jāņa sēta Map Publishers], [Ryga 2013].

Literatura dla dzieci i młodzieży

- *Zbrodnia wołyńska. Historia i pamięć. Materiały edukacyjne*, [red. Romuald Niedzielko], Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, Warszawa 2013.

Prasa i inne czasopisma

- „Acta Albaruthenica” (red. nac. Aleksander Barszczewski i Albert Bartoszewicz, Katedra Filologii Białoruskiej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa) 2013, t. 13, red. Mikołaj Khaustovich, Mikołaj Timoszek.

- „Cracovia–Leopolis” (red. nac. Andrzej Chlipalski, Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Kraków) 2013, nr 1-4(73-76).
- „Dziedzictwo Kresowe” (red. Wojciech Jachimowicz, Towarzystwo Rodu Plewako, Szyba), 2013, nr 2-3.
- „Echa Polesia. Kwartalnik Zjednoczenia Społecznego «Związek Polaków na Białorusi»” (red. nac. Alina Jaroszewicz, Oddział Brzeski ZS ZPB, Brześć) 2013, nr 1-4(37-40).
- „Głos znad Niemna. Ogólnokrajowy tygodnik SZ «Związek Polaków na Białorusi»” (Związek Polaków na Białorusi, Grodno) 2013, nr 1-12.
- „Głosy Podolan. Biuletyn Klubu «Podole Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Warszawie»” (red. Irena Kotowicz, Klub „Podole” Stołecznego Oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Warszawa) 2013, nr 116-121.
- „Goniec Kresowy” (red. Eugeniusz Kurzawa, Towarzystwo Przyjaciół Grodna i Wilna, Białystok) 2013, nr 1-3(71-73).
- „Krakowskie Pismo Kresowe” (red. Adam Świątek, Księgarnia Akademicka, Kraków) R. 5, 2013: *Kontekst rosyjski*.
- „Kresowe Stanice” (red. nac. Antoni Tomczyk, Stowarzyszenie Rodzin Osadników Wojсковych i Cywilnych Kresów Wschodnich, Warszawa) R. 17, 2013, nr 1-4(60-63).
- „Kresowiak Galicyjski. Lokalny Dwutygodnik Społeczny: Cieszanów, Horyniec, Lubaczów, Narol, Oleszyce, Stary Dzików, Wielkie Oczy” (red. Marian Ważny, Agencja Reklamowo-Marketingowa, Rzeszów) 2013, nr 1-12(194-205).
- „Kurier Galicyjski. Niezależne Pismo Polaków na Ukrainie” (red. Marcin Romer, Iwano-Frankiwska) 2013, nr 1-23/24(173-195/196).
- „Kurier Wileński. Dziennik Polski na Litwie” (red. nac. Robert Mickiewicz, Wilno) 2011, nr 1-243(17043-17285).
- „Magazyn Polski. Kwartalnik Związku Polaków na Białorusi. Brześć, Grodno, Homel, Mińsk, Mohylów, Witebsk” (red. nac. Eugeniusz Skrobocki) 2013, nr 1-12.
- „Magazyn Wileński. Pismo Polaków na Litwie. Niezależny miesięcznik ilustrowany” (red. Helena Ostrowska, Henryk Mażul, ZSA „Magazyn Wileński”, Wilno) 2013, nr 1-12(348-359).
- „Monitor Wołyński” (red. Walenty Wakoluk, Łuck) 2013, nr 1-24.
- „Mozaika Berdyczowska” (red. Larysa Wermińska, Oddział Berdyczowski Związku Polaków na Ukrainie, Berdyczów) 2013, nr 1-6(108-113).
- „Na Rubieży. Czasopismo historyczno-publicystyczne” (red. nac. Henryk Komański, Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów, Wrocław) 2013, nr 125-130.
- „Namysłowskie Spotkania Kresowe” (Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Namysłów) 2013, nr 10-11.
- „Polak na Łotwie. Dwumiesięcznik Informacyjno-Kulturalny Związku Polaków na Łotwie” (red. nac. Romuald Lebedek, Związek Polaków na Łotwie, Ryga) 2013, nr 1-4.
- „Polonia Charkowa. Pismo Stowarzyszenia Kultury Polskiej w Charkowie” (red. Józefa Czernijenko, Stowarzyszenia Kultury Polskiej, Charków) 2013, nr 123-132.
- „Przegląd Wschodnioeuropejski” (red. Aleksander Kiklewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińskiego-Mazurskiego, Opolo) R. 4, 2013.
- „Słowo Ojczyście” (red. Antoni Pacenko, Polska Macierz Szkolna na Białorusi, Grodno) 2013, nr 145-151.
- „Słowo Polskie” (red. Jerzy Wójcicki, Winnica) 2013, nr 1-12(6-17).

- „Spotkania Świrzan. Biuletyn Świrzan i ich potomków” (oprac. Józef Wyspiański, Lubin) 2013, nr 1-5(101-105).
- „Tygodnik Wileńszczyzny” (red. nacz. Zygmunt Żdanowicz, ZSA „Rejspa”, Wilno) 2013, nr 1-52.
- „Wołanie z Wołynia” (red. nacz. Witold Józef Kowalów, Rzymskokatolicka Parafia pw. Wniebowzięcia NMP, Ostróg) R. 19, 2013, nr 1-2(110-111).
- „Wołyń Bliżej. Pismo Społecznego Komitetu Pomocy Parafii Rzymskokatolickiej w Równem na Wołyniu” (Towarzystwo Miłośników Wołynia i Polesia, Koło w Oświęcimiu, Społeczny Komitet Pomocy Parafii Rzymskokatolickiej w Równem, Oświęcim–Janów Lubelski–Równe) R. 20, 2013, nr 1-4(77-80).

oprac. Adam Świątek

AUTORZY

Maria Harasymczuk – absolwentka historii na Uniwersytecie Lwowskim im. Iwana Franki. Pracę magisterską napisała na temat księgi zamkowej ekonomii samborskiej. Obecnie doktorantka Wydziału Historycznego Uniwersytetu Lwowskiego. E-mail: marichka_90@mail.ru

Małgorzata Janicka – doktorantka w Zakładzie Historii Społecznej XIX wieku w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się zagadnieniami edukacji i wychowania kobiet w I połowie XIX wieku. E-mail: goskajanicka@o2.pl

Włodzimierz Osadczy – doktor habilitowany, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, dyrektor Centrum Ucrainicum KUL, pracownik naukowy zajmujący się relacjami polsko-ukraińskimi, sytuacją Polaków i Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie, a także badaniami nad sytuacją wyznaniową na pograniczu. E-mail: wlodos@yahoo.com

Tomasz Pudłocki – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, adiunkt w Zakładzie Historii Oświaty i Kultury Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku (2012/2013). Autor wielu prac naukowych, w tym monografii *Iskra światła czy kopczą pochodnia? Inteligencja w Przemysłu w latach 1867-1939* (2009). E-mail: tomaszpudlocki@hoga.pl

Andrzej Sznajder – magister germanistyki, absolwent Uniwersytetu Łódzkiego. Pedagog, dyrektor Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Zduńskiej Woli. Wykłada literaturę niemiecką i historię krajów niemieckojęzycznych. Dziennikarz, współpracownik pism krajowych i zagranicznych, m.in. łódzkiego magazynu kulturalnego „Kalejdoskop” i lwowskiego „Kuriera Galicyjskiego”. E-mail: sznajderfamilia@wp.pl

Adam Świątek – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, asystent w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, redaktor naczelny „Krakowskiego Pisma Kresowego”. Zajmuje się problematyką tożsamości na pograniczu polsko-ruskim w XIX w., dziejami społecznymi Galicji i historią Polaków na Ukrainie. E-mail: swiatekadam@wp.pl

Franciszek Wasyl – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, pracownik Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius, sekretarz rocznika „Lehahayer. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich”. Specjalizuje się w demografii historycznej i dziejach

Ormian polskich w wiekach XVIII-XX. Autor pracy *Ormianie w przedautonomicznej Galicji. Studium demograficzno-historyczne*. E-mail: franciszek.wasyl@uj.edu.pl

Oksana Winnyczenko – doktor nauk historycznych, docent Katedry Nowej i Nowożytnej Historii Ukrainy, prodziekan Wydziału Humanistycznego Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego. Zajmuje się historią wczesnonowożytnej Rzeczypospolitej, testamentami szlachty koronnej i mieszczan lwowskich. E-mail: oksana_vinnychenko@yahoo.com

Ołeksij Winnyczenko – doktor nauk historycznych, docent Katedry Historii Dawnej Ukrainy i Archiwistyki Lwowskiego Uniwersytetu im. Iwana Franki. Zajmuje się historią polityczną i społeczną ziem ukraińskich Rzeczypospolitej w XVI-XVII wieku, a zwłaszcza sejmikami województw ruskiego i bełskiego, stanem szlacheckim oraz relacjami międzystanowymi. E-mail: vinnychenko@yahoo.com

Izabela Wodzińska – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, pracownik Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Interesuje się historią kultury materialnej, obyczaju i kuchni. Jest autorką artykułów naukowych i popularnonaukowych, m.in.: *Zdrowie i higiena kobiet doby pozytywizmu; Kucharka niepospolita, czyli życie i twórczość Lucyny Ćwierczakiewiczowej; Obraz działalności E. Jerzmanowskiego w polskiej publicystyce prasowej przełomu XIX i XX w.; Czy gimnazjum realne jest dla kobiet konieczne? Przyczynek do historii gimnazjum żeńskiego w Rzeszowie w l. 1910-1914*. E-mail: izamucha@poczta.fm

Nie ma wątpliwości, że to rodzina stanowi fundament społeczeństwa. To w niej odbijają się – jak w zwierciadle – procesy i zjawiska danej epoki. Sposób funkcjonowania rodziny w minionych czasach opowiada nam zarówno o tym, w jaki sposób wyglądało życie codzienne, jak i wskazuje, jakie wartości wyznawano. Rodzina jako łańcuch pokoleń połączony więzami krwi stanowi odbicie historii pisanej przez duże H. Chcąc zrozumieć dzieje narodów, państw, historię myśli, nie można nie zważać na rodzinne uwarunkowania, bowiem to rodzina jest pierwszym środowiskiem sprzyjającym formowaniu (i to zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym) takich czy innych poglądów, respektowaniu określonych wzorców, w końcu podejmowaniu różnych działań. Tym ciekawszym obiektem badań staje się więc rodzina funkcjonująca na styku różnych kultur. Tkanka społeczna Kresów – Polacy, Rusini, Litwini, Żydzi, Ormianie i inni – to nie tylko odrębne społeczności rywalizujące ze sobą; to bardzo często grupy powiązane właśnie więzami krwi. Tym bardziej dramatycznie odbijały się na takich wielokulturowych rodzinach konflikty etniczne, początkowo rozgrywające się w sferze ducha, potem zaś na polu bitwy.

Nie można też zapominać, że dzieje rodzin kresowych to historia zwykłych ludzi, których nurtowały w pierwszej kolejności problemy życia codziennego, a dopiero w drugiej to, co szczególnie zdaje się od lat interesować historiografię. Losy rodzin na Kresach to zatem – w nie mniejszym stopniu niż gdzie indziej – przypadki rozwodów, waśni rodzinnych, a nawet przenoszenia sfery życia prywatnego na salę sądową. Historia Kresów to także dzieje tak prozaicznych – wydawałoby się – elementów naszej codzienności jak sztuka kulinarna. Biografie ludzi to także historie funkcjonowania w środowisku takich czy innych grup, odrywania się od nich, poszukiwania dróg przez nowe pokolenia i chęci wyrwania się z małego świata do tego uchodzącego za „duży”, więcej znaczący.

Właśnie tym aspektom poświęcony jest szósty numer „Krakowskiego Pisma Kresowego”. Zawarte w nim artykuły ukraińskich i polskich autorów poruszają problematykę rodziny na pograniczu kulturowym.